

Mødereferat		20. juli 2011
Forum	Saxo Studiensævnets Afdragspanel	
Møde afholdt:	11. maj 2011	
Sted:	101.30	
Referent:	Annie Lambye	

Til stede:
 Jens Kamp, Kristensen (JAK), Mads Barring Sørensen (MBS), Kirsten Kvist (KK), Anemarie Nielsen (AMN), Jakob Kieffer-Olsen (JKO), Mikkel Ven-borg Pedersen (MVP), Erik Petersen (EP) og Hugo Hvid Sørensen (HHS).
 Fra Saxo Studiensævet:
 Kåren Friis-Jensen (KFJ), Peter Kristian Bruhn Hansen (PKBH), Jonas Jensen (JJ), Anders Holm Rasmussen (AHR), Per Ole Rindel (POR), Signe Mellemgaard (SM).

Afholdt fra:
 Søren Møller Christensen, Mette Fjeldhagen, Benedicte Fomnebech-Wulff, Lars Jørgensen, Jakob W. Olsen, Jess Refshald Poulsen og Lone Writsch-Sørensen.

Ikke til stede:
 Marianne Alentius, Lone Leegaard, Henrik Tvarno.

Desuden deltog:
 Institutleder Ulf Hektoft.

Dagsorden:

- Meddelelser:
  - Nye vilkår for opgavevaretagelse og strategisk adfærd v/institutter Ulf Hektoft.
  - Strategisk drøftelse af uddannelsens indhold set i lys af effektiviseringskrav v/Anders Holm Rasmussen.
  - Drøftelse af udfald til kommissorium for fremtidigt Saxo-samarbejde med museer, arkiver og biblioteker (bilag).
- AHR bød velkommen til mødet. Da mødet var blevet flyttet, var de dejligt at se, at så mange trods alt havde haft mulighed for at komme. Temat for dagens møde var studiestruktur, og AHR lovede, at diskussionen ville dreje sig om fremtiden. Da økonomien spiller en væsentlig rolle nu, men måske især i fremtiden, havde han indbudt institutter Ulf Hektoft til mødet. Han takkede Ulf Hektoft, fordi han havde accepteret at komme til stede.
  - AHR mente, at diskussionen ville dreje sig om fremtiden. Da økonomien spiller en væsentlig rolle nu, men måske især i fremtiden, havde han indbudt institutter Ulf Hektoft til mødet. Han takkede Ulf Hektoft, fordi han havde accepteret at komme til stede.
- Ad 1: Meddelelser.**
  - Jens Kamp-Kristensen går på pension med skoledets udgang, og der skal derfor findes et nyt medlem til Afdragspanelet repræsenterende historik. JAK har selv peget på en mulig efterfølger. AHR rettede en varm tak til JAK, som heldigvis fortsætter som censor.
  - Afdragspanelet udførte på det seneste møde den 16. november 2010 panelets høringsvar på Dekanens udvalgt til strategiplan (Strategi for de humanistiske uddannelser frem mod 2014). Efter modtagelse af alle høringsvar havde Dekanet lavet et nyt og mindre konkret udkast. En direkte udbyr af hele strategiprocesen var dog drøftelsen af FUR (Fakultetets Uddannelsespolitiske Råd), hvis væsentlige formål var at koordinere fakultetets forskellige uddannelsespolitiske ting. Rådet består af studielisterne, 2 medlemmer udpeget af Akademisk Råd, 3 medlemmer af HUM, Rådet og fakultetets studieliste. Frodskanen for uddannelserne er formålet for udvalget. FUR mødes én gang om måneden og skal behandle en række "arbejdsopgaver" samt komme med løsningsforslag til Dekanen.
  - Fakultetet har iverkset en studieordningsreform, som især tager sigte på en forenkling og en smidiggørelse af processen i forbindelse med samkørdninger i studieordningerne. Studieordningerne skal fremover alene indeholde "bekendtgørelsesstof", hvortil kommer et supplerende kursusmateriale. Det har været hensigten at gøre tingene mere overskuelige, men mere om det under diskussionen i forbindelse med punkt 3.
  - Aftagningen af semesteret fra 14 til 12 uger medfører stor medicinale, selv om Saxo-instituttet faktisk var et af de sidste institutter, der skar i antallet af konfrontationstimer. Det skabte så stort rove, at de studerende blederede de forskellige institutter en enkelt dag. Dekanet har nu dekretet, at der fra foråret 2012 skal undervises i 14 uger pr. semester, samt at der skal laves et "begreb" for de studerende, som viser, hvordan de kommer op på en 37 timers arbejdsuge. Resourcereguleringen er p.t. udfærdiget, og man kan forestille sig, at aktiviteter som seminarer, gruppeforelesninger og "absentier" af, hvad det kræver at læse et kursus, kan komme i spil.
  - Der var ikke flere meddelelser.
- Ad 2: Nye vilkår for opgavevaretagelse og strategisk adfærd**
  - Ulf Hektoft for invitationen til mødet, som gav ham en lejlighed til at mødes med Afdragspanelet. Oplægget handlede ikke kun, men også om økonomi og var en gentagelse af et oplæg han tidligere havde holdt for Strategisk Råd. Strategisk Råd var et bestyrelsesgørende panel af eksterne inter-eksenter, som skulle sikre brobygning mellem instituttet og det omgivende samfund.
  - Som bilag til dette referat er vedlagt den powerpointpræsentation, som dannede udgangspunkt for oplægget.
  - Den nuværende virkelighed er anderledes end tidligere, og vi skal vænne os til at operere i denne nye virkelighed. Verden ser på mange måder anderledes ud, og betingelserne er også anderledes. Der er mere rigide vilkår end tidligere for både økonomi, forskning og undervisningsplanlægning, og budgetterne er på mange måder ringere. Finanslovsændringer er mindre, og det må forventes, at globaliseringsindvirkningerne her falder væk. Flere og flere midler er stemmerede til bestemte formål, samtidig med at der bliver færre og færre basismidler. Hertil kommer, at grundlovsmodellen stadig eksisterer, og set over 10-15 år betyder et par procentvis nedskæringer faktisk temmelig meget. Vi skal selv finansiere os selv via eksamensmidler, og selv om Saxo i 2010 hjemtog 147 mill. kr. i eksamensmidler, er der også problemer forbundet med denne form for finansiering. Der er p.t. 110 eksamens projekter på Saxo. Der er ingen tvivl om, at der er tale om en bevåget politisk styring. Vi skal vænne os til at arbejde mere markedsorienteret.
  - Det giver mere forandring og dermed usikkerhed i planlægning og strategitænkning, og det smitter også af på uddannelsesplanlægningen. Uddannelsesplanlægning kræver, at vi kender lærerbetænkningen, og det bliver vanskeligere.
  - Der er tale om et skift i pengestrømmen væk fra de konstante, solide og troværdige basismidler i retning af en større andel af ekstern finansiering. Denne tendens trækker ofte folk ud af undervisningen. Ansættelsesvilkårene for forskere bliver følgende også mindre fordelagtige, da der i stigende grad opereres med lønansættelser og andre former for tidsbegrænsede stillinger.
  - Det er en plausibel, at der er sket en gevældig forøgelse af antallet af ansatte. På Saxo er der faktisk sket et lille fald, når man trækker postdocs, videnskabelige assistenter og professorer med særlige opgaver fra. Det giver all modet lige ringere vilkår for undervisningsplanlægning. Store eksterne bevillinger giver ikke alene muligheden for ansættelse af postdocs og ph.d.-studerende, men også frikøb af faste undervisere, hvilket giver problemer for den forskningsbaserede undervisning.
  - Et formentlig generationalt skifte kræver, at der er basismidler og en "sidste frist" for ældre medarbejdere. 70-års grænsen er afskaffet, og det vanskeliggør en effektiv studieplanlægning.
  - Med hensyn til de ph.d.-studerende kommer det mange ind, men kan få kan blive. Der er ca. 50 ph.d.-studerende alene på Saxo, og de kan ikke alle regne med ansættelse her. De skal altså på det "virkelige" arbejdsmarked, men et sådant findes ikke rigtig for ph.d.'ere. Vi er blevet pålagt en rationaliseret af de "vilde" fag, men der er ingen strategi for, hvad der er rimeligt og funktionelt de enkelte steder.
  - Det med de mange ph.d.-studerende ligger i udviklingskontrakterne, men området er p.t. i revidering. En ph.d. koster mange penge, og der er ikke fuld ekstern finansiering. De kræver megen vejledning fra HVIP, de skal helst undervise sammen med en fastansat, og de har 6 timer forberedelse pr. konfrontationstime.
  - Hendover skal vi producere uddannelser i "verdensklasse", vi skal være et "eliteminister", og vore kandidater skal være på "højeste niveau". Hvordan passer disse krav til virkeligheden? Vi skal på den anden side også være et masseuniversitet.
  - Vi er stillet over for 3 paradokser:
    - Vilkårene korrigerer krav og langsigtede planlægning.
    - Basismidlerne reduceres - eksterne midler øges.
    - Kravene til kvalitet, resultat og effektivitet går op - men instrumenterne til at imødekomme kravene forringes (i hvert fald for en umiddelbar betragning).
  - Hvordan kan vilkår midlertidigt gå op i en højere end? Der er næppe tale om en overgangsperiode.
  - AHR takkede Ulf for oplægget, og der var herefter spørgsmål fra "salen":
    - På spørgsmål fra MBS oplyste Ulf, at de fleste forskningsbaserede lærerkræfter først i disse semestre havde medført reduktion af antallet af konfrontationstimer. Tidligere har man sparet på drift og administration, men her kan der ikke skæres mere, modnede vitale funktioner rammer. Måltætningen har været at spare på DVP fremfor HVIP, men det bliver stadig sværere i den konkrete situation.
    - MVP mente, at der ville være rigtig meget at hente ved at skære på eksamenformer. Der 37 timer pr. uge er vel et minimum?
    - Ulf svarede, at der nok var tale om 37 timer, men spørgsmålet var snarere i hvor mange uger? Der var vel i virkeligheden snarere tale om 60 timer pr. uge i semesteret. Hvordan aktiverer man de studerende fra faks. 1.7.-1.9., når læsningen samtidig har krav på sammenhængende forklaringstid?
    - MBS spurgte, om instituttene selv kunne bestemme, hvad man bruger midlerne til. Mindre forskningsbaseret undervisning kræver kreativitet omkring læringsituationen. Der skal skabes sammenhæng mellem forsknings- og undervisningsmiljøerne. Kan man lobe videnskabelige assistenter til andet end forskning?
    - Ulf svarede, at f.s.v.a. basismidlerne var frihedsgæden rimelig, men faste stillinger skal gøddendes af Dekanen, og det var p.t. vanskeligt at komme igennem med.
    - POR oplyste, at Fohistorisk Arkæologi holder 4 ugers seminarer i juli/ august. Det giver en god kobling mellem teori og praksis.
    - JAK mente, at det var betydende, at planlægningen blev vanskeligere, især der jo var fokus på progression. Det er nødvendigt, at de studerende gennem hele forløbet ved, hvad der forventes af dem.
    - KK fandt, at det var vigtigt, at de havde levet i denne virkelighed længere end os? Hvordan har de klaret sig?
    - Ulf svarede, at den angrebskarakter struktur var meget anderledes end vores. Der er en større afhængighed af tuition fees og af foreldre- og egenbetaling. De studerende bliver meget tidligere færdige og er tilsvarende mere udmødet end vore kandidater.
    - På spørgsmål oplyste Ulf, at de ph.d.-studerende har status som ansatte - de er nærmest stillingsmedarbejdere. Vi bruger rigtig mange ressourcer på at uddanne dem, men vi har dårligt råd. Vi kan ikke ændre de politiske forudsætninger og måden at tænke uddannelse på. Vi må planlægge med vilkår, der på nogle områder er vanskeliggør og på andre områder bedre, men de to ting supplerer ikke altid hinanden. Vi har dog været nogenlunde heldige på Saxo. Humaniora har mange småfag, som egentlig ikke kan klare sig selv, men som vi har en national forpligtelse til at udbytte.
    - Vi skal have en intern budgetfordelingspolitik på KU, og måske skal vi også selv til at omrække midler.
  - Der var ikke flere spørgsmål eller kommentarer.
- Ad 3: Strategisk drøftelse af uddannelsens indhold set i lys af effektiviseringskrav.**
  - AHR indledte punktet med at referere fra en kronik i Politiken, hvor en tysk studerende udtaler, at "eksamenene er blevet gjort lettere for at de studerende kan bestå. Det skaber god i instituttens kasse". Han oplyste, at det ikke var det mål, man stræbte efter med studieordningsreformen. Målet var at lave gode uddannelser, og det ville han gerne diskutere med panelet.
  - Der er allerede lavet en fælles BA-ordning for de to arkæologiske fag, og vi går i gang med at kigge på BA-ordningen på historie i efteråret 2011. Alle BA-ordninger skal være reviderede og klar til brug pr. 1.9.2014. Herefter skal vi gå med KA-ordningerne, og et af de store spørgsmål bliver: Skal der virkelig være så meget valgfrihed på KA-ordningerne, som der er nu i hvert fald på historien? KA-ordningen i historie er ikke så ressourcetur, da et udbud kan bruges til forskellige fagtemaer.
  - På historien overvejes det i øjeblikket at lave en ny kandidatordning, som indeholder langt mindre valgfrihed i stil med BA-ordningen. Der tænkes på en ordning med kun én eksamenform pr. modul og fælles moduler. Det betyder færre muligheder for at specialisere sig. Et sådant forslag vil naturligvis blive sendt til høring hos Afdragspanelet.
  - AHR ønskede panelets tilkendegivelse om spørgsmål som: Hvad skal de studerende kunne, hvad må vi ikke give køb på? Historie har en meget populær og meget brugt praktikordning, som vi måske ikke vil kunne oppeholde.
  - POR fortalte, at Fohistorisk Arkæologi tænkte meget i eksamenformer, og spurgte, om det var noget, man havde tænkt på?
  - AHR oplyste, at man havde tænkt på, at hvert udbud kun skulle have én eksamenform. Måske skulle der være mere porteføljeeksamen, som der p.t. blev eksperimentet med.
  - MBS syntes, at det var underligt at skelne mellem "konstruerede" og "valgfrie" fagsementer. Man mente ikke, at man burde kunne vælge frit mellem alting, men stør valgfrihed gjorde progressionen meget vigtig.
  - KK mente bestemte ikke, at stramme rammer skadede. Tværtimod kunne det fremme kreativitet.
  - MVP var enig heri. Han understregede endvidere, at de studerende skulle kunne læse flere fremmedsprog end engelsk, og at man hendover skulle lægge vægt på metode og empiri.
  - AHR oplyste, at også andre havde efterlyst vigtigheden af sprog - det er ibenhørt ikke noget, de studerende har med fra skolen. Han havde dog svært ved at se, hvorledes det kunne lægges ind i studieordningerne uden at forøge studieiden.
  - HHS var enig i, at der ikke burde være så stor en grad af valgfrihed. I det virkelige liv "kan man jo heller ikke vælge sine arbejdsopgaver frit på alle bylder.
  - PKBH spurgte, om der skulle være undervisning på alle moduler, og han henviste til, at amerikanske universiteter har prøvet i sprog uden undervisning. AHR svarede herpå, at der skulle være undervisning i alle moduler. Naturligvis skulle man ikke glæmme eller overse sprogkravene, men han følte sig ikke i stand til at løse problemet inden for studieordningens rammer.
  - MBS understregede, at eksamenformene skulle "lægges ind i" undervisningen, således at det passede rent pædagogisk. Han fandt det glæmende med en fælles struktur - noget der havde været på tale allerede i hans egen studietid.
- Ad 4: Drøftelse af udfald til kommissorium for fremtidigt Saxo-samarbejde med museer, arkiver og biblioteker.**
  - Da tiden var overskredet, besluttede det at diskutere det udsendte udkast til kommissorium på næste møde.
  - HHS spurgte, hvorfor de studerende ikke går til eksamen? AHR svarede, at der var mange årsager her til. Ulf tilføjede, at det også var vigtigt at se på, at der var stor forskel på eksamenaktiviteten mellem de enkelte hold.
  - Mødet slut kl. 18.20.
  - Annie Lambye